

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Extension of Organic Coconut Production by Farmers in Prachuap Khiri Khan Province

ธนนันท์ สนสาขาศา (Thananun Sonsakha) ¹ พลสรารณ สุรารณรมย์ (Phonsaran Saranrom) ²จรรยา สิงห์คำ (Junya Singkham) ³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางด้านเศรษฐกิจ และทางสังคม (2) แรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ (3) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ (4) ปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 52.46 ปี จบชั้นประถมศึกษา มีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 27.99 ปี และมีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวอินทรีย์ เฉลี่ย 5.39 ปี พื้นที่ผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 27.18 ไร่ แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.64 คน แรงงานรับจ้างเฉลี่ย 3.71 คน ต้นทุนการผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 5,987.71 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายมะพร้าวทั่วไป เฉลี่ย 254,780.65 บาทต่อปี มีหนี้สินเฉลี่ย 374,313.73 บาทต่อครอบครัว มีการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรรายอื่นเฉลี่ย 2.96 ครั้งต่อเดือน มีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรโดยเฉลี่ย 1.09 ครั้งต่อเดือน ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ 1.90 ครั้งต่อเดือน ได้ประสบการณ์การฝึกอบรมเกษตรอินทรีย์โดยเฉลี่ยใน 1.64 ครั้งต่อปี (2) แรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยรวมอยู่ระดับค่อนข้างสูง แรงจูงใจด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ระดับสูงมี 6 ประเด็น (3) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยรวมอยู่ระดับมาก ความต้องการความรู้ในการแนะนำส่งเสริมเนื้อหาความรู้ ด้านการตลาด ด้านผู้ส่งเสริม อยู่ระดับมากที่สุด 2 ประเด็น (4) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เกษตรกรมีปัญหาในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์อยู่ระดับมาก 3 ประเด็น คือ ไม่ทราบขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักและวิธีการเกษตรอินทรีย์ พ่อค้ากดราคา แผลงระบอบสูง เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องข้อกำหนดเกษตรอินทรีย์เพื่อเกษตรกรปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจัดให้มีตลาดรับซื้อผลผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ มีมาตรการป้องกันพ่อค้ากดราคา ถ่ายทอดความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรอินทรีย์ในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การผลิตมะพร้าวระบบเกษตรอินทรีย์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช thananun126@gmail.com

² อาจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ponsaran.sar@stou.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช junya.sin@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

Abstract

This research aimed to study: 1) basic of personal economic and social characteristics 2) incentives for the coconut production under organic farming system 3) extension need of farmers to produce coconut under organic farming system 4) the problems and suggestions of agricultural extension about coconut production under organic farming system. The populations in this study were coconut growers registered with Prachuap Kiri Khan provincial agricultural extension office. Simple random sampling of 100 farmers by interview. Data were analyzed by a computer program statistics such as frequency, percentage, average, minimum, maximum, standard deviation. The results of this research showed that (1) most of farmers were female, average of age, 52.46 years. Their education completed in primary. Experience of coconuts production was 27.99 years in average. Experience in organic coconut was 5.39 years in average. The production land of coconut average 27.18 rai or 0.4 acre. Farm workers household was 2.64 person in average. Employed workers 3.71 person in average. The general cost of coconut production average of 5,987.71 baht per rai. Income of coconut average 254,780.65 baht per year and 374,313.73 baht per year, with the average debt per family. Communicate with other farmers on average 2.96 times per month. Agricultural extension officers were communicating with, on average, 1.09 times per month. To get information on organic crop production 1.90 times per month. Have experience training on organic farming on average in one year 1.64 times. (2) Incentives for the coconut production under organic farming system. The overall level was relatively high; Motivation of health and environment was high within 6 issues (3) Extension need of farmers to produce coconut under organic farming system. The overall level is high, extension need of farmers about the knowledge concern in the field of promotion and marketing was the highest within 2 issues (4) Farmers had problems with the production of organic coconut in overall in average level. The problems of coconut production under organic farming system was high level within 3 issues; the first they did not know the procedure to follow the principles and methods of organic farming, the second the merchants undersell and the last insect infestations. On the other hand, farmers had suggestion that should be knowledge extension of the requirements of organic farming and tender coconut market for organic farming in the area. Support the measures to prevent merchants undersell and knowledge transferring about innovative technology that was beneficial to organic farming continually.

Keywords: Coconut production organic farming, Prachuap Khiri Khan Province

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

บทนำ

ในปัจจุบันตลาดมีความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์มากขึ้น เกิดกระแสความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพเพื่อหลีกเลี่ยงโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ โดยหันมาบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยไม่มีสารเคมีปนเปื้อนอีกทั้งต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยามากยิ่งขึ้น การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์จึงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อปรับทิศทางการผลิตของภาคเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ปัจจุบันประชากรโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยด้านอาหาร กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสวัสดิภาพของผู้ผลิต การผลิตตามแนวทางเกษตรอินทรีย์เป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรด้วยหลักธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้ปัจจัยการผลิตจากสารสังเคราะห์ ไม่ใช่สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนสังเคราะห์ และไม่ใช่พืชที่มีการดัดแปรพันธุกรรม (GMOs) มีการจัดการผลผลิต และแปรรูปเพื่อรักษาสภาพและคุณภาพเกษตรอินทรีย์ในทุกขั้นตอน

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญพืชหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีพื้นที่ปลูก 459,743 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต 424,853 ไร่ เกษตรกร 25,321 ครัวเรือน โดยมะพร้าวที่ปลูกในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนใหญ่ปลูกพันธุ์ไทยต้นสูง ซึ่งมีอายุเฉลี่ยกว่า 40 ปี (สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2559) โดยความต้องการใช้เพื่อการบริโภคโดยตรงร้อยละ 60 ใช้เพื่อการแปรรูปในอุตสาหกรรมกะทิสำเร็จรูปร้อยละ 35 และใช้เพื่อการแปรรูปในอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันมะพร้าว ร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560) ดังนั้นในกระบวนการแปรรูป และใช้สำหรับการบริโภค มีความจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพ สามารถตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งผลิตต้นทางได้ นั่นคือการส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรด้านมะพร้าวอินทรีย์ โดยยกระดับมาตรฐานการผลิต ให้ผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน และจากปัญหาการใช้ปัจจัยการผลิตด้านสารเคมีสังเคราะห์จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การยกระดับมาตรฐานการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวเป็นเกษตรอินทรีย์นั้น จะทำให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ เป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกิดการพึ่งพาตนเองในเรื่องของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารภายในฟาร์ม โดยการหมุนเวียนทรัพยากรภายในฟาร์มอย่างต่อเนื่อง จนเกิดการผลิتمะพร้าวแบบยั่งยืน รักษาสภาพสิ่งแวดล้อม แนวความคิดในเรื่องการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงมีความจำเป็นที่สำคัญต่อแนวโน้มการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน เพิ่มโอกาสทางการตลาดต่อไปในอนาคต จากการที่ผู้บริโภคหรือโรงงานอุตสาหกรรมเลือกใช้วัตถุดิบที่ปลอดภัยจากสารเคมีสังเคราะห์

ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกร โดยศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยศึกษาจากเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ได้แนวทางและวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนและพื้นที่และนำไปส่งเสริมเกษตรกรให้ปฏิบัติ อันนำไปสู่กระบวนการพัฒนาการเกษตรที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

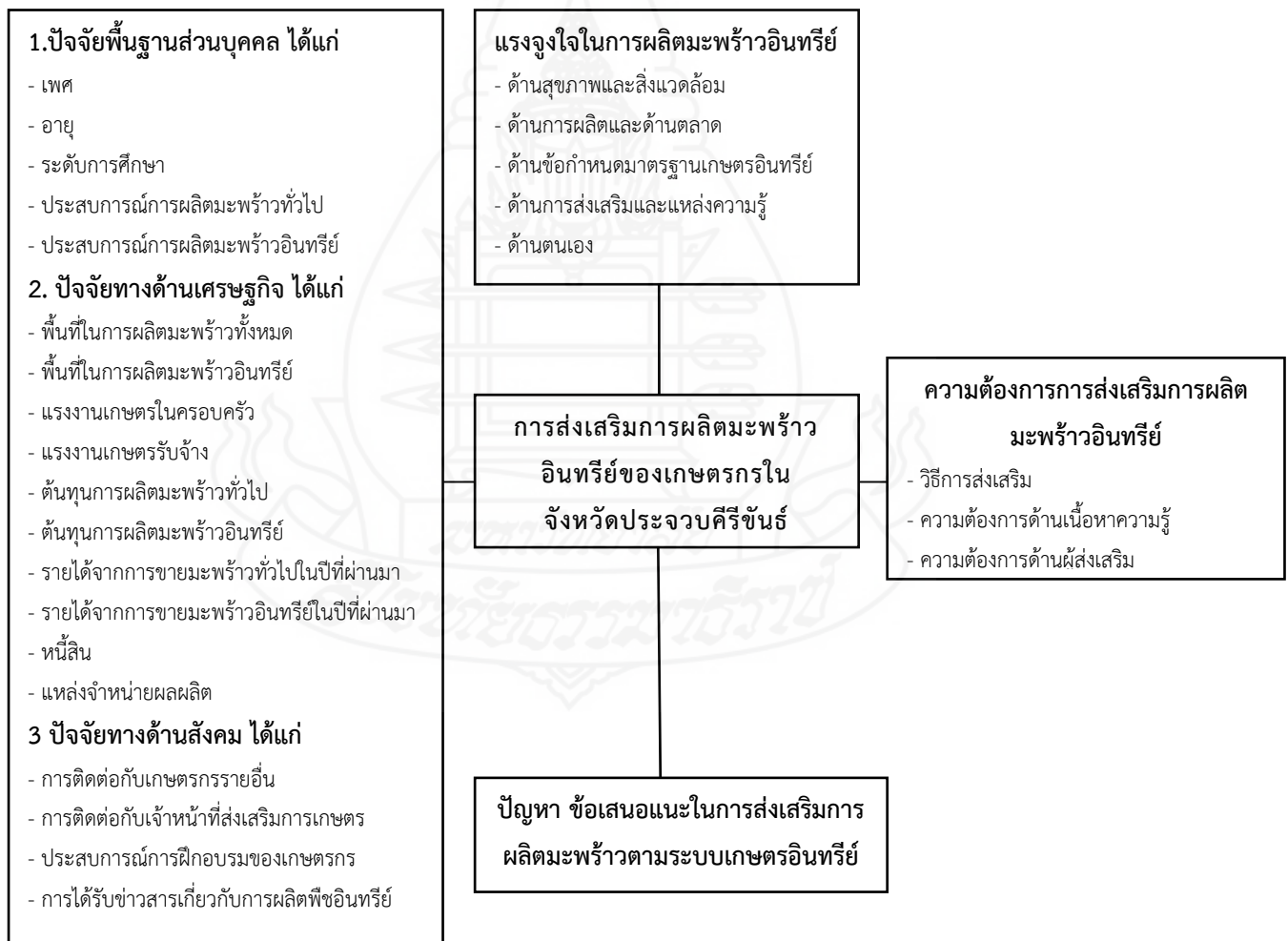
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางด้านเศรษฐกิจ และทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน 25,321 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จากเกษตรกรที่ได้รับการอบรมเกษตรกรอินทรีย์ ปี 2560 โดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 10 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางด้านเศรษฐกิจ และทางสังคมของเกษตรกร (2) แรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรกรอินทรีย์ (3) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ (4) ปัญหา ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรกรอินทรีย์ทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยในตอนที่ 2 แรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรกรอินทรีย์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.858 ตอนที่ 3 ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.971 และในตอนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรกรอินทรีย์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.942 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมาย การจัดอันดับ

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และทางสังคมของเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 76.0 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 52.46 ปี ร้อยละ 44.0 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตมะพร้าวเฉลี่ย 27.99 ปี มีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรกรอินทรีย์ เฉลี่ย 5.39 ปี

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร เกษตรกรมีพื้นที่ผลิตมะพร้าวเฉลี่ย 27.18 ไร่ แรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.64 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานรับจ้าง เกษตรกรมีจำนวนแรงงานรับจ้างเฉลี่ย 3.71 คน เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย จำนวน 5,987.71 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 254,780.65 บาทต่อปี มีหนี้สินเฉลี่ย 374,313.73 บาทต่อครอบครัว ร้อยละ 52.0 ปลูกมะพร้าวแบบสวนเดี่ยว ร้อยละ 65.0 ใช้สารเคมีร่วมกับสารชีวภาพ โดยร้อยละ 92.0 จำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง

1.3 สภาพทางสังคมของเกษตรกร เกษตรกรมีการติดต่อสื่อสารกันโดยเฉลี่ย จำนวน 2.96 ครั้ง ใน 1 เดือน การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยเฉลี่ย จำนวน 1.09 ครั้งใน 1 เดือน เกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์โดยเฉลี่ยใน 1 เดือน 1.34 ครั้ง และเกษตรกรได้รับประสบการณ์การฝึกอบรมเกษตรกรอินทรีย์โดยเฉลี่ยจำนวน 1.64 ครั้ง ใน 1 ปี

2. แรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวอินทรีย์

โดยภาพรวมเกษตรกรมีแรงจูงใจการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรกรอินทรีย์ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง 5 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ การผลิตมะพร้าวอินทรีย์มีความปลอดภัยต่อเกษตรกร ร้อยละ 90.0 ผลผลิตมะพร้าวอินทรีย์มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ร้อยละ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

86.0 ต้องการเลี้ยงการใช้สารเคมี ร้อยละ 82.0 มะพร้าวอินทรีย์ได้ราคาที่ดีกว่าผลผลิตมะพร้าวที่ใช้สารเคมี ร้อยละ 73.0 การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ช่วยให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น ร้อยละ 63.0

3. ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์

โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริม อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ความต้องการด้านผู้ส่งเสริมภาครัฐ ประกอบด้วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 67.0 นักวิชาการเกษตร ร้อยละ 61.0 เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ร้อยละ 53.0 ความต้องการความรู้ในการแนะนำส่งเสริมเนื้อหาความรู้ด้านการตลาด ประกอบด้วย ช่องทางในการจัดจำหน่าย และสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 61.0 เท่ากัน การเพิ่มมูลค่าสินค้า ร้อยละ 56.0 การจัดการราคาสินค้า ร้อยละ 54.0

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์

1) เกษตรกรมีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่าเกษตรกรมีปัญหาในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก 1 ประเด็น คือ ด้านความรู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และข้อกำหนด และเกษตรกรมีปัญหาในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ปัญหาด้านตลาดและคุณภาพผลผลิต ด้านสภาพพื้นที่/ดิน และน้ำ ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ด้านการผลิตและแรงงาน ด้านโรคและแมลงศัตรูพืช ตามลำดับ

2) ข้อเสนอแนะ เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่า

(1) ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เกษตรกรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง ให้ความรู้เรื่องข้อกำหนดเกษตรอินทรีย์เพื่อเกษตรกรปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

(2) ควรให้มีการสนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง

(3) ควรให้มีมาตรการป้องกันพ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต เช่น ตลาดรับซื้อมะพร้าวอินทรีย์ในพื้นที่ มีการประกันราคา

(4) ควรจัดให้มีสวัสดิการสำหรับเกษตรกรที่ทำอินทรีย์ เช่น สนับสนุนแหล่งเงินทุน/ ดอกเบี้ยต่ำ /การช่วยเหลือจากภาครัฐกรณีมีการระบาดของโรคและแมลง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา เรื่อง การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูล มีอายุเฉลี่ย 52.46 ปี จบชั้นประถมศึกษา มีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 27.99 ปี และมีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวอินทรีย์ เฉลี่ย 5.39 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของโสภณัท สุนทรพันธ์ (2552, น 51-53) ที่ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ในสวนมะม่วงของเกษตรกรในอำเภอพาวัง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูล มีอายุเฉลี่ยประมาณ 50 ปี จบการศึกษาระดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ประถมศึกษา มีประสบการณ์การผลิตพืชอินทรีย์ เฉลี่ย 5.23 ปี จากผลการศึกษานี้อภิปรายได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวทั่วไปมากกว่า 20 ปี เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมากและมีการผลิตมะพร้าวมาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ปลูกไว้ จึงมีประสบการณ์มาก แต่ในการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ เกษตรกรมีประสบการณ์ค่อนข้างน้อยเนื่องจากการผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์นั้น เกษตรกรเริ่มให้ความสนใจ เมื่อ พิจารณาควบคู่กับนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์มีโครงการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง ในส่วนประสบการณ์การผลิตมะพร้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่เป็นประสบการณ์จากการเข้ารับการอบรม การศึกษาดูงาน การเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยแหล่งความรู้ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และแปลงเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่เกษตรกรยังไม่เคยนำมาปฏิบัติ บางรายมีการทดลองปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติโดยไม่ใช้สารเคมี แต่ยังมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมี เกษตรกรเข้าใจว่าถ้าไม่ฉีดพ่นสารเคมี ไม่ใส่ปุ๋ยเคมี คือการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์ จากการสัมภาษณ์จึงแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระบบเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 27.18 ไร่ รายได้จากการจำหน่ายมะพร้าวทั่วไป เฉลี่ย 254,780.65 บาทต่อปี เกษตรกรมีหนี้สินโดยเฉลี่ย 374,313.73 บาทต่อครอบครัว แรงงานเกษตรในครัวเรือน เฉลี่ย 2.64 คน เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งมีแรงงานรับจ้าง มีการจ้างแรงงานมีแรงงานเฉลี่ย 3.75 คน ต้นทุนการผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย จำนวน 5,987.71 บาทต่อไร่ สภาพการปลูกเกษตรกร ร้อยละ 52 ปลูกแบบสวนเดี่ยว และร้อยละ 65 มีการใช้ปัจจัยการผลิตทั้งสารเคมีร่วมกับชีวภาพ จำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 92 สอดคล้องกับการศึกษาของศิริชัย บัวทอง (2557, น 118) ที่ ศึกษาการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า พื้นที่ปลูกมะพร้าวเฉลี่ย 20.26 ไร่ เกษตรกรมีรายได้ภาคเกษตรต่อปีเฉลี่ย 286,648.18 บาท มีรายได้จากการทำสวนมะพร้าวต่อปีเฉลี่ยอยู่ที่ 91,645.70 บาท การศึกษาของโสภณภัทร สุนทรพันธ์ (2552, น 51-53) พบว่า มีสมาชิกในครอบครัวประมาณ 4 คน ส่วนใหญ่ใช้คนในครอบครัวเป็นหลักในการปลูกมะม่วง จากผลการศึกษานี้อภิปรายได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานเพื่อใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เนื่องจากแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการจัดการผลผลิต จึงมีการจ้างแรงงานในช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยต้นทุนการผลิตมาจากการใช้ปุ๋ยคอก การใช้ปุ๋ยเคมี การไถพรวนดิน และการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิต จึงกล่าวได้ต้นทุนการผลิตมะพร้าวส่วนใหญ่มาจากการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นหลัก จากพฤติกรรมของเกษตรกรเริ่มมีการปรับเปลี่ยนจากการผลิตแบบใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว มาผสมผสานกับการใช้สารชีวภาพเพิ่มมากขึ้น

1.3 ปัจจัยทางสังคม พบว่า เกษตรกรมีการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรรายอื่นเฉลี่ย 2.96 ครั้งต่อเดือน การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 1.09 ครั้งต่อเดือน การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ 1.90 ครั้งต่อเดือน และเกษตรกรมีประสบการณ์การฝึกอบรมเกษตรอินทรีย์ 1.64 ครั้งต่อปี จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่น้อย ส่งผลต่อการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรจึงขาดความรู้ความเข้าใจในการขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สอดคล้องกับการศึกษาของโสภณภัทร สุนทรพันธ์ (2552, น 58) ที่ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ในสวนมะม่วงของเกษตรกรในอำเภอพาราณสี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรเกือบสามในสี่เคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์เฉลี่ย 2.75 ครั้งต่อปี มีการติดต่อกับผู้ปลูกเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่อื่นเฉลี่ยประมาณ 5 ครั้งต่อปี ดังนั้นในการถ่ายทอดความรู้จึงควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการฝึกปฏิบัติด้วยการทำจริง ลดปริมาณเป้าหมายผู้เข้ารับการอบรม แต่เน้นการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบให้มีความรู้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ความสามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง มีการติดตามประเมินผล และการอบรมพัฒนาความรู้ให้อย่างต่อเนื่องตรงต่อความต้องการของเกษตรกรเพื่อให้เป็นแบบอย่างในพื้นที่ และมีการถ่ายทอดความรู้ด้วยการสาธิตจากผู้ที่ประสบความสำเร็จสู่เกษตรกรในพื้นที่และพื้นที่ข้างเคียงต่อไป

2. แรงจูงใจการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ พบว่า ประเด็นที่สร้างแรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบอินทรีย์ของเกษตรกร โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ในด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมประเด็นการผลิตมะพร้าวอินทรีย์มีความปลอดภัยต่อเกษตรกร ร้อยละ 90.0 ที่เกษตรกรจะผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 73.0 ของเกษตรกรในด้านต้นทุนการผลิตและการตลาดมีแรงจูงใจจากมะพร้าวอินทรีย์ได้ราคาดีกว่าผลผลิตมะพร้าวที่ใช้สารเคมี ร้อยละ 63.0 ของเกษตรกรในด้านข้อกำหนดมาตรฐานอินทรีย์มีแรงจูงใจจากการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ช่วยให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น ร้อยละ 60.0 ของเกษตรกรในด้านตนเองต้องการให้ผลิตภัณฑ์ของตนเองเกิดการยอมรับในตลาด ร้อยละ 57.0 ของเกษตรกรในด้านการส่งเสริมและแหล่งความรู้มีแรงจูงใจจากการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศรีสุตา พรหมพิมพ์ (2555, น 79) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่าเกษตรกรมีแรงจูงใจการผลิตมังคุดตามระบบอินทรีย์อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ต้องการให้ผลผลิตเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาด ต้องการเลิกใช้สารเคมี ต้องการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตให้เกิดความยั่งยืน และก่อนลงมือปฏิบัติมีมีการเตรียมการหรือวางแผนก่อนเสมอ ตามลำดับ จากผลการศึกษาข้อสรุปได้ว่า เกษตรกรจะมีแรงจูงใจการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ เกิดจากการเกษตรกรต้องการผลิตพืชแบบปลอดภัยต่อตนเอง ผลผลิตเป็นที่ยอมรับของตลาด ได้ราคาสูง โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้คำแนะนำในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ และการเชื่อมโยงตลาดเกษตรอินทรีย์

3. ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ พบว่า ประเด็นความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังต่อไปนี้

3.1 ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ด้านความต้องการความรู้ในการแนะนำส่งเสริมเนื้อหาความรู้ ด้านการตลาดมากที่สุด ประกอบด้วย ช่องทางในการจัดจำหน่าย การเพิ่มมูลค่าสินค้า จัดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการจัดการราคา

3.2 ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ด้านผู้ส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

3.3 ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ด้านวิธีการส่งเสริม พบว่า เกษตรกรต้องการวิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล โดยเน้นการเยี่ยมเยียนในพื้นที่

ซึ่งในประเด็นความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ด้านความต้องการความรู้ในการแนะนำส่งเสริมเนื้อหาความรู้ ต้องการด้านการตลาดมากที่สุด สอดคล้องกับแรงจูงใจด้านต้นทุนและการผลิต ในประเด็นมะพร้าวอินทรีย์ได้ราคาดีกว่าผลผลิตมะพร้าวที่ใช้สารเคมี ประเด็นความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ที่ดิน ต้องการด้านผู้ส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจ ในการผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์ที่ถูกต้อง และประเด็นความต้องการการส่งเสริมของ เกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ด้านวิธีการส่งเสริม ต้องการวิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2557, น 4-39) วิธีการส่งเสริมแบบบุคคลต่อบุคคล เป็นการส่งเสริมที่เกษตรกรจะได้รับความรู้โดยตรง จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและเรียนรู้ได้เร็ว และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2556, น 107) ระบุว่า การส่งเสริมแบบรายบุคคล มีข้อดีคือ ได้ผลแน่นอน สามารถเข้าใจและแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง และสร้างความคุ้นเคยกับ เกษตรกรได้มากกว่าวิธีอื่นๆ จากผลการศึกษาข้อสรุปได้ว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้ด้านการตลาด และการ สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านผู้ส่งเสริม แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการในการเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตร อินทรีย์ แต่ยังคงขาดความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ และความรู้ด้านเนื้อหาการเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ ถูกต้อง โดยต้องการเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีความใกล้ชิดกับเกษตรกรในพื้นที่มากที่สุด ให้ความรู้ด้านการผลิตมะพร้าว ตามระบบเกษตรอินทรีย์และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พร้อมช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 3 ประเด็น ดังนี้

4.1 เกษตรกรมีปัญหาด้านความรู้ด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และข้อกำหนด ในประเด็นขาดความรู้-ความเข้าใจ ในการผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์ที่ถูกต้อง การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักและวิธีการ เกษตรอินทรีย์

4.2 เกษตรกรมีปัญหาด้านการตลาดและคุณภาพผลผลิต ในประเด็นพ่อค้าคนกลาง ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมี การรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายในการต่อรองด้านราคาผลผลิตมะพร้าวอินทรีย์ในรูปแบบที่เป็นธรรม ควรมีการส่งเสริมให้ คำแนะนำด้านการตลาด ช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวอินทรีย์

4.3 เกษตรกรมีปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืชแมลงระบาดสูง (หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ตัวแรด ตัวงวง) ควรแนะนำให้เกษตรกรรู้จักวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว แบบที่สอดคล้องตามระบบเกษตรอินทรีย์ เน้นการลดสารเคมี เพิ่มวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับการจัดการด้วยวิธีกล และการใช้ศัตรูธรรมชาติควบคุม ตัวห้ำ ตัวเบียน และนวัตกรรมและ เทคโนโลยีด้านการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวที่เป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรอินทรีย์ในทุกด้าน

สอดคล้องกับการศึกษาของศรีสุตา พรหมพิมพ์ (2555, น 87) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมังคุดตาม ระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในตำบลอ่างศิรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับ คือ ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต พ่อค้าคนกลาง สินค้าล้นตลาด โรคและแมลงศัตรูพืช โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยและเกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีตลาดรับซื้อมังคุดอินทรีย์ในพื้นที่ ควรให้มีมาตรการป้องกันพ่อค้าคนกลาง ผลผลิต จากผลการศึกษาข้อสรุปได้ว่า เกษตรกรมีความต้องการในการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ แต่จากปัญหาที่พบ เป็นปัจจัย ที่ทำให้เกษตรกรยังไม่สามารถดำเนินการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ได้ จากการขาดความรู้-ความเข้าใจในการผลิต ตามระบบเกษตรอินทรีย์ที่ถูกต้อง ปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืชแมลงระบาดสูง และด้านช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิต มะพร้าวอินทรีย์ ดังนั้นจึงควรมีการรวมกลุ่มและสร้างมาตรฐานสินค้าเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในพื้นที่ เพื่อการแข่งขันในตลาด การค้าเสรีที่มีการกีดกันสินค้าที่ไม่ปลอดภัยจากสารเคมี จึงควรมีการเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเฉพาะปัญหาด้านการตลาด และ ปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูมะพร้าว ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบอินทรีย์ รวมถึงพืชชนิดอื่นๆ ด้วย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

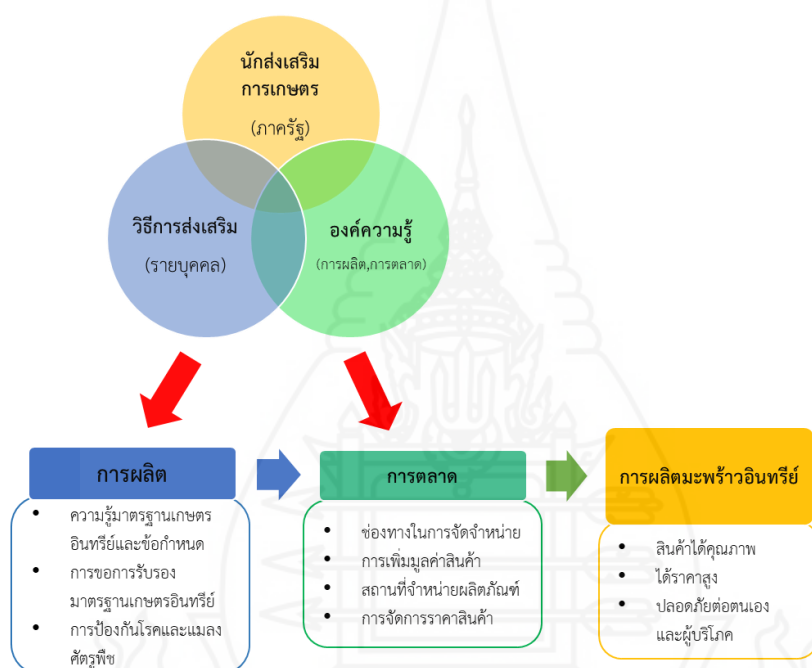
The 8th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ส่งเสริมให้มีตลาดแยกออกจากตลาดผลผลิตที่มีการใช้สารเคมีอย่างชัดเจนเพื่อให้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายมีตลาดซื้อขายที่เป็นกลุ่มเฉพาะเจาะจง

1.2 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องปรับเปลี่ยนวิธีการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่เกษตรกรผู้สนใจการผลิตพืชตามระบบเกษตรอินทรีย์ ดังนี้

ภาพที่ 1.2 การสร้างความรู้แก่เกษตรกร

1.2.1 ในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยนักส่งเสริมการเกษตรจากภาครัฐ ประกอบด้วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร นักวิชาการเกษตรกร เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ใช้วิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล โดยเน้นการเยี่ยมเยียนในพื้นที่ พร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิต และการตลาด

1.2.2 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (1) ด้านการผลิต ความรู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และข้อกำหนด การขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชตามระบบเกษตรอินทรีย์ (2) ด้านการตลาด ช่องทางในการจัดจำหน่าย การเพิ่มมูลค่าสินค้า สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการจัดการราคาสินค้า

1.2.3 เกษตรกรซึ่งเป็นผู้รับการถ่ายทอดและนำไปปฏิบัติเป็นตัวอย่างสำคัญในการนำการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ เมื่อได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรจะสามารถผลิตสินค้าที่มี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

คุณภาพ ได้ราคาสูง เป็นที่ยอมรับของตลาด และมีความปลอดภัยต่อตนเองและผู้บริโภค และยังส่งผลช่วยสร้างสมดุลของทรัพยากรในระบบนิเวศโดยรอบ สร้างความหลากหลายของทรัพยากรในพื้นที่โดยรอบแปลงของเกษตรกร

1.3 หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้เป็นแนวทางการสร้างความเข้าใจให้กับเกษตรกรในการรับรู้การเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพร้อมของเกษตรกรที่จะเข้าสู่ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานมะพร้าวอินทรีย์ เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ สำหรับจัดทำโครงการที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

2.2 ควรมีการศึกษาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ให้มีคุณภาพ

2.3 ควรศึกษาแนวทางการจัดการด้านการตลาดมะพร้าวอินทรีย์เพื่อส่งเสริมการส่งออก เพื่อการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัยจากสารพิษ และทำให้ทราบแนวทางปฏิบัติด้านเกษตรอินทรีย์ที่ถูกต้องเหมาะสม

2.4 ควรศึกษาแนวทางหรือปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มองค์กร เกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2556). *การทำงานส่งเสริมการเกษตรกับชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2560). *โครงการเกษตรอินทรีย์* สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2560, จาก http://www.lamphun.doae.go.th/manual_insee.pdf

พงษ์ศักดิ์ อังสิทธิ์. (2556). *เอกสารการสอนชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา*.

นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศรีสุตา พรหมพิมพ์ (2555) *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี* วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โสมภรณ์ สุนทรพันธ์ (2552) “การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ในสวนมะม่วง ของเกษตรกร ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. 2559. รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและ

พัฒนามะพร้าวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งที่ 1/2559. วันที่ 26 ธันวาคม 2559 ณ ห้องประชุมสิงขร ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์